

ЄСЬКОВ К.О., ст. гр. ФЕУ-314м, ЗНТУ

Гудзь П.В., д. е. н., проф. ЗНТУ (ORCID: 0000-0002-3652-1153)

**АДМІНІСТРУВАННЯ ЦІЛЮВИХ ПРОГРАМАМ РОЗВИТКУ
ЗАПОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ НА ПРИКЛАДІ
КП «МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ ЗАПОРІЖЖЯ»**

Вступ. Актуальність роботи полягає у визначенні важливості адміністрування цільових програм на розвиток регіону у період кризи. Такі програми є важливою складовою покращення умов життя та поліпшення бізнес активності у регіоні. Значення дослідження полягає у висвітленні важливості таких програм на прикладі КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя», надана оцінка результатам програми, також означені можливі наслідки впливу на регіон.

Об'єкт дослідження – адміністрування цільових програм розвитку міста Запоріжжя; **предмет дослідження** – це прийоми адміністрування міських цільових програм розвитку на прикладі КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя».

Мета роботи – дослідити та проаналізувати прийоми адміністрування цільових програм розвитку Запорізької міської ради на прикладі КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя».

Методи дослідження: аналіз, вимірювання, порівняння, синтез інформації, опис результатів дослідження.

Викладення основного матеріалу

Цільова програма розвитку – це сукупність взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками виконання та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку міста або окремої галузі економіки чи соціально-культурної сфери міста, реалізація яких здійснюється з

використанням коштів місцевого бюджету, обласних бюджетів, Державного бюджету та інших залучених коштів [1].

Передумовами до їх впровадження є: існування значних проблем на рівні міста, наявність ресурсів у місті для вирішення проблем, можливість координувати ресурси і існування проблеми, яка може бути вирішена лише таким шляхом.

Загалом цільові програми розвитку є однією із складових публічного управління і адміністрування.

Публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності [2].

Так, Запорізька міська рада у 2015 р. ухвалила черговий список цільових програм розвитку міста Запоріжжя. Відповідний документ містить близько 50 програм, серед яких є Міська цільова програма «Забезпечення належної та безперебійної роботи комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» і Міська цільова програма «Про вирішення невідкладних проблемних КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» [3].

На основі цих програм було розпочато масштабну реконструкцію аеропорту міста Запоріжжя.

Існуючий термінал аеропорту міста Запоріжжя був побудований в 1965 р. У 1990 р. аеропорт обслуговував 500 тис. чол. на рік, проте складні економічні та соціальні явища дев'яностих призвели до того, що у 1997 р. пасажиропотік впав у 10 разів, а вантажообіг, який був незначним, взагалі зупинився. З початком нової хвилі економічної нестабільності 2014 р. аеропорт опинився на межі свого існування.

За словами директора запорізького аеропорту В. Г. Біскупського близько третини рейсів аеропорту м. Дніпро – це впущені можливості аеропорту міста Запоріжжя. Відтак, керівництво літовища та міська влада Запоріжжя ставить перед собою завдання пришвидшити розвиток КП шляхом відкриття нового терміналу, який зможе обслуговувати щорічно щонайменше 500 тис. чол. на рік [4].

Нові дослідження місткості регіонального ринку авіаперевезень показують, що у радіусі до 300 км від аеропорту міста Запоріжжя мешкає майже 4,5 млн чол. із них у 2017 році близько 950 тис. різними транспортними засобами виїздило до країн Європи, а ще 70 тис. – до Північної Америки [4].

Відтак, у 2015 місцева влада міста Запоріжжя долучає КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» до переліку цільових програм розвитку. Додатково міська влада спромоглася внести місцевий аеропорт до Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року [5].

Таке рішення дозволило: по-перше, розпочати ведення переговорів із вітчизняними та зарубіжними авіаперевізниками щодо необхідності відкриття нових рейсів (через неможливість із 2014 р. експлуатації аеропорту м. Донецьк та занепад аеропорту м. Дніпра), а по-друге, розпочалась розробка плану будівництва нового розширеного аеровокзального комплексу, якій би гіпотетично зможе обслуговувати мешканців трьох прилеглих областей: Дніпропетровської, Донецької, Херсонської та власне Запорізької області [5].

Незважаючи на глибоку кризу з 2015 року збільшується пасажиропотік. Так, у 2014 р. КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» обслужив 75,4 тис. осіб, а вже у 2017 р. – 348,5 тис. осіб. (приріст складає 362%) [6].

У 2018 р. за 11 місяців вдалося обслужити 369,5 тис. чол. (що на 16% більше аналогічного показника минулого року), зокрема зросли показники числа пасажирів міжнародних напрямків +19,5%, внутрішні +6% [6].

Натепер КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» - це найбільш прибуткове КП міста. Так, у 2017 р. чистий прибуток підприємства склав 101 млн грн, а це у 10 разів більше, ніж у попередні періоди. Частину з цих коштів КП направляє до місцевого бюджету у вигляді податків, виплату кредиту, частину коштів направляє на будівництво нового пасажирського терміналу та реконструкцію взлітно-посадкової смуги [6].

Усього за міської цільової програмою Запорізької міської ради фінансування на 2018 р. склало 566,5 млн грн. головна мета міської влади полягає у тому, щоб покращити інвестиційний імідж і клімат міста Запоріжжя.

Вважається, що новий термінал допоможе налагодити бізнес-активність у регіоні, збільшити кількість туристів, зокрема із Європи, а ще налагодити зв'язок із такими містами України як Львів, Одеса тощо [7].

Так, шляхом співфінансування (Міська цільова програма розвитку аеропорту, Державна цільова програма розвитку аеропортів, власний прибуток КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» та кредити видані КП) планується відкриття нового пасажирського терміналу у 2019 р. Загальна площа терміналу становитиме 12 тис. кв. м., існуватиме 8 вікон реєстрації, пасажиропотік до 400 чол. на годину: 250 пасажирів міжнародних рейсів та 150 внутрішніх. Також можливе блочне розширення терміналу [7].

У планах роботи міської влади та керівництва літовища також є будівництво нової сучасної взлітно-посадкової смуги та зведення новітнього вантажного терміналу на території КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя» [7].

Майбутнє будівництво нової взлітно-посадкової смуги попередньо коштуватиме 1,5 млрд грн, що вже може стати поштовхом до активізації інвестиційної активності, покращення стану вигляду міста, розширення

переліку існуючих послуг, популяризації Запорізького краю серед туристів із різних країн; реалізація проекту будівництва пасажирського терміналу розширить ринок збуту продукції промислових підприємств Запоріжжя, що у свою чергу матиме позитивні наслідки на стан економіки регіону та країни у цілому.

Досвід таких міст як Київ, Львів та Харків показує, що зведення сучасних терміналів та взлітно-посадкових смуг значною мірою підвищують інвестиційну активність у регіоні, що допомагає створювати нові робочі місця, встановлювати нові ділові зв'язки, відкривати міжнародні рейси, підвищувати репутацію регіону, збільшувати прибуток аеропорту, а як наслідок виплат до міської казни, що поліпшує життя місцевих мешканців.

Зокрема співпраця із такими міжнародними Low-cost компаніями, такими як Wizz air та Ryanair створила кількасот нових робочих місць, також це реклама міста на офіційних сайтах цих компаній та змога для українців швидко та відносно недорого дістатися Європи [8].

Разом із зростаючою кількістю туристів, у цих регіонах, з'являються нові бізнес ідеї, зокрема відкриваються незвичайні хостели та готелі, ремонтуються дороги та головні туристичні вулиці, наводиться лад у парках міста тощо. Тому важливою умовою розвитку міста та регіону є розвиток місцевого аеропорту.

Висновки. У роботі досліджено зразок адміністрування цільових програм розвитку Запорізької міської ради на прикладі КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя». Зазначені у роботі прийоми дозволяють підвищити ефективність управління комунальним підприємством при використанні цільових програм розвитку міста. Зазначено, що ці програми у міста Запоріжжя мають потужний позитивний ефект на розвиток регіону, зокрема підвищується бізнес-активність, з'являються нові робочі місця, нові можливості для містян та гостей міста, також значно зростає туристичний потенціал.

Список літератури:

1. Збірник IV Міжнародно-наукової Інтернет-конференції «Місто. Культура. Цивілізація.» Харківського національного університету міського господарства імені *О. М. Бекетова*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/36325/1/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80.%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84.%D0%93.%D0%9A.%D0%A6.%2014%20-1.pdf>
2. Глосарій Програми розвитку ООН. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary/>
3. Офіційний сайт Запорізької міської ради. Розділ Документи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zp.gov.ua/upload/content/o_1bqfnutr71u6f1di114qgsdfobjm.doc
4. Медіа-портал регіонального агенства новин Region News (RNA). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.regionnews.net.ua/2018/06/16/5038/>
5. Урядовий портал. Постанова Кабінету Міністрів України Про затвердження Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/248865959>
6. Офіційна інтернет-сторінка КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя». Розділ «Новини»: показники виробничої діяльності аеропорту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ozh.aero/news/>
7. Медіа-портал регіонального агенства новин FORPOST. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forpost.media/novosti/strong-zaporozhskij-ajeroport-planiruet-vzjat-kredit-na-10-millionov-dollarov-strong.html>
8. Медіа-портал регіонального агенства новин ZIK. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zik.ua/news/2018/11/20/aviakompaniya_ryanair_zapustyt_u_2019_rotsi_z_kyieva_pyat_novyh_napryamkiv_1452121